

Lăcrămioara-Ana PAULIUC
Costin DIACONESCU

Muzică și mișcare

Manual pentru clasa a III-a

Competențe
specifice

Unități de
învățare

Lecții

2.1., 3.1.

Unitatea 1

Recapitulare inițială / 8
Evaluare inițială / 9
L.1: Cântarea vocală / 10
Cântarea vocală individuală, în grup și în colectiv / 12
L.2: Cântarea instrumentală / 14
Elemente de percuție corporală / 14
Jucării muzicale. Utilizarea de jucării muzicale / 16
Orchestra de jucării / 18
Acompaniamentul instrumental / 20

Recapitulare / 22
Evaluare / 23

1.1., 3.1., 3.2.

Unitatea 2

L.1: Genuri muzicale. Folclorul copiilor / 24
L.2: Mișcare pe muzică. Mișcări libere / 26
L.3: Mișcare pe muzică. Dansuri populare / 28
L.4: Genuri muzicale. Colinda / 30

Recapitulare / 32
Evaluare / 33

1.1., 1.2.

Unitatea 3

L.1: Ritmul. Ce este ritmul? / 36
L.2: Ritmul. Sunete lungi și scurte / 38
L.3: Mișcare pe muzică. Mișcări sugerate de ritm / 40

Recapitulare / 42
Evaluare / 43

1.3., 2.2.

Unitatea 4

L.1: Melodia. De ce este nevoie să scriem sunetele muzicale / 44
L.2: Notele muzicale și portativul / 45
L.3: Melodia. Cheia sol / 46
L.4: Melodia. Sunetul și nota muzicală sol 1. Sunetul și nota muzicală mi 1 / 48
L.5: Melodia. Sunetul și nota muzicală la 1 / 50
L.6: Melodia. Sunetul și nota muzicală do 1 / 52
L.7: Melodia. Sunetul și nota muzicală do 2 / 53
L.8: Melodia. Sunetul și nota muzicală re 1 / 54
L.9: Melodia. Sunetul și nota muzicală fa 1 / 56
L.10: Melodia. Sunetul și nota muzicală si 1 / 58
L.11: Melodia. Legătura dintre text și melodie – strofă/refren / 60

Recapitulare / 62
Evaluare / 63

3.1., 3.2.

Unitatea 5

L.1: Timbrul. Sunete din mediul înconjurător / 64
L.2: Timbrul. Sunete muzicale vocale / 66
L.3: Timbrul. Sunete muzicale instrumentale / 68
L.4: Dinamica. Nuanțele muzicale / 70

Recapitulare / 72
Evaluare / 73

Recapitulare finală / 74
Evaluare finală / 75

Răspunsuri la evaluări / 76-77
Dicționar de termeni muzicali / 77

- *Cântarea vocală, în colectiv, în grupuri, individual. Poziție, emisie naturală, ascultarea și preluarea tonului, semnal de debut, dicție, sincronizare cu colegii și/sau acompaniamentul*
- *Cântarea instrumentală. Percuție corporală diversă. Utilizarea de jucării muzicale/orchestra de jucării. Cântarea cu acompaniament realizat de cadrul didactic și/sau de copii (jucării, percuție corporală)*

Portofoliu / **19, 21**
Pașii mei în Muzică și mișcare.
Observ! Apreciez! / **23**

- *Genuri muzicale. Folclorul copiilor, colinde, dansuri*
- *Mișcare pe muzică. Mișcări libere*

Portofoliu / **25, 29, 31**
Pașii mei în Muzică și mișcare.
Observ! Apreciez! / **33**
Proiect: *larna* / **34-35**

- *Ritmul. Sunete lungi/scurte*
- *Mișcare pe muzică. Mișcări sugerate de ritm*

Investigație / **38, 39**
Pașii mei în Muzică și mișcare.
Observ! Apreciez! / **43**

- *Melodia – diferențierea înălțimilor sunetelor, elemente de notație. Portativ, cheia sol, note de la **do 1** la **do 2**. Legătura dintre text și melodie. Strofa/refrenul*

Portofoliu / **51, 55, 59, 61**
Pașii mei în Muzică și mișcare.
Observ! Apreciez! / **63**

- *Elemente de limbaj muzical. Timbrul. Sunete din mediul înconjurător, sunete muzicale vocale/instrumentale*
- *Dinamica (nuanțe)*

Portofoliu / **65**
Pașii mei în Muzică și mișcare.
Observ! Apreciez! / **73, 75**

Proiect: *Vara* / **78-80**

Cântarea vocală

► Deprinderi specifice de cânt

Observă și descoperă!

1 Privește imaginile de mai jos. În care dintre situații crezi că se cântă corect?

• Încearcă să cânți în diferite poziții.

a. Stai în picioare, aplecat peste masă. Inspiră încet, apoi încearcă să cânți.

b. Apleacă-te și așază coatele pe genunchi. Inspiră adânc. Așa-i că nu poți respira corect? Încearcă să cânți în această poziție. Este imposibil, deoarece corpul tău e ca un furtun îndoit prin care nu poate trece apa.

c. Acum stai drept și inspiră din nou. Încearcă să cânți acum. Ce observi?

2 Pronunță repede următoarele versuri.

Rică nu știa să zică

Râu, rățușcă, rămurică

Dar de când băiatu-nvață

Poezia despre rață

Rică a-nvățat să zică

Râu, rățușcă, rămurică

Ai reușit să pronunți corect cuvintele?

Colegii tăi au înțeles ce ai spus?

3 Cântă de trei ori fragmentul muzical redat de cadrul didactic, astfel:

• Prima dată imaginează-ți că vocea ta este a unui copil care țipă.

• A doua oară imaginează-ți că vocea ta este a unui copil care cântă fără să forțeze vocea.

• A treia oară imaginează-ți că interpretezi fragmentul muzical lângă un copil care doarme.

Reținel

Pentru a cânta corect, trebuie să stăm cu **spatele drept**, să **privim înainte** și să **respirăm corect**. În timp ce cântăm, trebuie să fim atenți la **emisia naturală a sunetelor** și la pronunțarea corectă a cuvintelor, deoarece o **dicție corectă** ajută publicul să înțeleagă textele cântecelor pe care le interpretăm.

Aplică!

- Imaginează-ți că te pregătești să cânti în fața mai multor oameni. Important este să înveți cum să cânti corect. Exercițiile de cultură vocală pe care ți le propun te vor ajuta să cânti curat și să dobândești o dicție foarte bună.

- 1 Privește imaginile alăturate. La semnalul cadrului didactic, inspiră imaginându-ți că vrei să miroși florile din imagine. Apoi expiră ca și cum ai dori să suflă încet într-o pădărie.

- 2 Imaginează-ți că ai un măr în mână. Deschide gura ca și cum ai dori să muști din măr, la fel ca în ilustrația alăturată. Rămâi cu gura deschisă, ascultă sunetele cântate de cadrul didactic. Încearcă să le redai. Fii atent să te sincronizezi cu toți colegii.

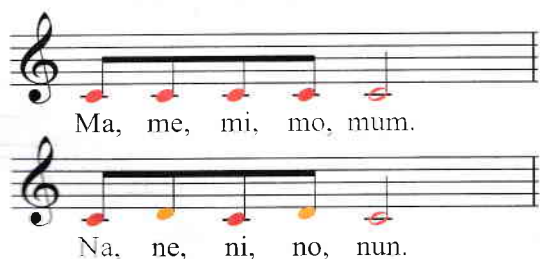

- 3 Pronunță clar următoarea frază alcătuită doar din vocale: O A I A A I A E A E I, O I A U E U.

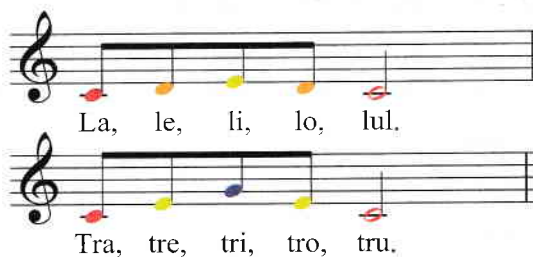

- 4 Pronunță clar următoarele silabe: TA, DA, TA, DA, TA, DA, TA, DA PA, BA, PA, BA, PA, BA, PA, BA, CA, GA, CA, GA, CA, GA, CA, GA.

- 5 Intonează în colectiv următorul exercițiu care te va ajuta să emiți corect sunetele.

- 6 Intonează în colectiv următorul exercițiu care te va ajuta să ai o dicție bună.

Cântarea vocală individuală, în grup și în colectiv

Observă și descoperă!

● Privește următoarele imagini. Observă numărul de copii care cântă împreună în fiecare imagine. În care dintre imagini este un grup mic de copii care cântă? Care este imaginea în care cântă toți copiii din clasă? Care crezi că este rolul persoanei care se află în fața copiilor care cântă?

Reține!

Cântare vocală înseamnă să intonezi cu vocea o melodie. Poți cânta împreună cu toată clasa (cântare în colectiv sau cor), în grupuri mici sau individual, ca solist.

Corul este condus de dirijor, persoana care se află în față. El dă tonul la începutul fiecărui cântec prin interpretarea primelor sunete. Atenționează corul prin ridicarea mâinilor. Apoi dă semnalul de debut, adică începe să dirijeze.

Când cântă în cor este foarte important să **preiei tonul**, să **fii atent la semnalul de debut** și să **te sincronizezi cu toți colegii**.

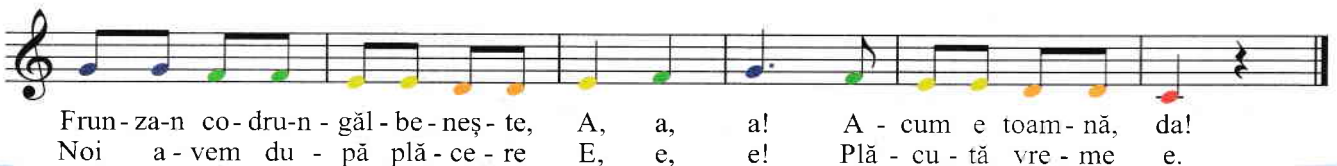
Aplică!

- 1 Intonează, după auz, cântecul *Acum e toamnă, da!* de Grigore Teodosiu. Emite sunetele natural, fără să forțezi vocea. Atenție la dirijor! Respectă semnalul de început și de încheiere a cântecului. Cântă împreună cu toată clasa. Sincronizează-te cu toți colegii tăi. Pronunță corect cuvintele, astfel încât să se înțeleagă textul. Când pronunți vocalele a, e, i și o, amintește-ți care este poziția gurii atunci când vrei să muști dintr-un măr.

Andante

Acum e toamnă, da!

Grigore Teodosiu

2

Învățați, după auz, cântecul *Barza*. Se aleg 3-4 elevi care vor avea rolul berzei. Când cântecul ajunge la fragmentul *Ti-ca, tac*, elevii aleși în rolul berzei vor sta într-un picior și vor bate din palme în ritmul cântecului.

Barza

I. V. Soricu

1. La cu - mă - tra sus pe ca - să, Vi - ne bar - za ju - pâ - nea - să
 2. Bar - ză, bar - ză ce-ai în gu - să? Zar - ză - re și cor - co - du - șe.
 3. Bar - za pu - ii își îm - pa - că, A - poi hai - nă no - uă - m - bra - că,

Și s - a - șa - ză - n - tr-un pi - cior Și din cioc ba - te de zor: _____
 Bar - ză, bar - ză ce-ai în cioc? O frip - tu - ră de bo - boc, _____
 Șor - țul alb de bo - ran - gic, Ciz - me ro - șii și i - lic, _____

Ti - ca, tac, ti - ca, tac, Co - pi - la - șii buni îmi plac,
 Ti - ca, tac, ti - ca, tac, Pu - i - lor de prânz le fac,
 Ti - ca, tac, ti - ca, tac, Și por - neș - te că - tre lac,

Ti - ca, tac, ti - ca, tac, Co - pi - la - șii buni îmi plac.
 Ti - ca, tac, ti - ca, tac, Pu - i - lor de prânz le fac.
 Ti - ca, tac, ti - ca, tac, Și por - neș - te că - tre lac.

Joc muzical - Scaunele muzicale

3

Așezați scaunele din clasă în cerc. Cântați din nou cântecul *Barza* și dansați liber. La sfârșitul fiecărei strofe, toți elevii se așază pe scaune. Elevul care rămâne ultimul în picioare vine în centrul cercului. Se așază într-un picior și cântă încă o dată a doua parte a cântecului: *Ti-ca, tac, ti-ca tac, Copilașii buni îmi plac.*

Dicționar

borangic - material textil
 ilic - haină țărănească fără mâneci

Audiții

Ascultă pe internet cântecul *Repetiție de concert*, compus de W. A. Mozart.

Cântarea instrumentală

Elemente de percuție corporală

Observă și descoperă!

- 1 Privește imaginea alăturată. Descrie ce fac copiii din fotografie.
- 2 Observă imaginile următoare. Redă ritmul din ce în ce mai repede.

3 Joc ritmic: Sincronizare ritmică

Acum că ai învățat care sunt modalitățile de redare a unui ritm cu ajutorul corpului tău, privește cu atenție următoarele imagini. Redă de patru ori ritmul în colectiv, din ce în ce mai repede. Nu uita să te sincronizezi cu toți colegii.

4 Joc ritmic: Imită profesorul!

Ascultă cu atenție ritmul redat de profesor. Împreună cu toată clasa, va trebui să imiți mișcărilor astfel încât să redai cu exactitate fragmentul ritmic. Pentru aceasta va trebui să te sincronizezi cu toți colegii tăi.

Reține!

Poți însoți cântecele și jocurile muzicale cu bătăi din palme, pocnit din degete, lovituri ușoare cu palma pe piept, pe coapse sau cu bătăi din picior. Bătăile din mâini și din picioare pot reda tempoul sau diferite fragmente ritmice variate. Acest mod de însoțire a unor cântece și jocuri muzicale se numește **percuție corporală**.

Aplică!

1 Dialog ritmic

Acum că ai învățat care sunt modalitățile de redare a unui ritm cu ajutorul corpului tău, privește cu atenție următoarele desene. Redă de patru ori ritmul. Împreună cu un coleg, realizează un dialog ritmic. Fiecare va reda unul dintre rânduri. Sincronizați elementele de percuție corporală.

2 Intonează în colectiv cântecul *Dacă vesel se trăiește* de Alexandru Pașcanu. Amintește-ți să emiți sunetele natural, fără să forțezi vocea. Atenție la dirijor! Respectă semnalul de debut și de încheiere a cântecului. Ascultă ceea ce cântă colegii tăi și sincronizează-te cu ei. Pronunță corect cuvintele, astfel încât să se înțeleagă textul. Folosește percuția corporală, bătând din mâini și din picioare.

Dacă vesel se trăiește (după auz)

Alexandru Pașcanu

1. Da - că	ve - sel	se	tră - ieș - te	ba - te - a -	ș a:	Bătăi din palme	Da - că
2. Da - că	ve - sel	se	tră - ieș - te	fă a -	ș a:	Pocnit din degete	Da - că
3. Da - că	ve - sel	se	tră - ieș - te	ba - te - a -	ș a:	Bătăi din palme pe genunchi	Da - că
4. Da - că	ve - sel	se	tră - ieș - te	cal - că - a -	ș a:	Calcă apăsător	Da - că
5. Da - că	ve - sel	se	tră - ieș - te	bi - ne	e.	Se execută toate mișcărilor	Da - că

ve - sel	se	tră - ieș - te	ba - te - a -	ș a:	Bătăi din palme	Da - că
ve - sel	se	tră - ieș - te	fă a -	ș a:	Pocnit din degete	
ve - sel	se	tră - ieș - te	ba - te - a -	ș a:	Bătăi din palme pe genunchi	
ve - sel	se	tră - ieș - te	cal - că - a -	ș a:	Calcă apăsător	
ve - sel	se	tră - ieș - te	bi - ne	e.	Se execută toate mișcărilor	

ve - sel se tră - ieș - te, U - nul al - tu - ia zâm - beș - te, Da - că

ve - sel se tră - ieș - te ba - te - a - ș a.

Bătăi din palme
Pocnit din degete
Bătăi din palme pe genunchi
Calcă apăsător
Se execută toate mișcărilor